

5c. Våra tätorter

Mellerud

Beskrivning

Mellerud har vuxit fram som järnvägs-samhälle och köping.

Idag är Mellerud ett handelscentrum med ett, för ortens storlek, relativt rikt utbud av affärer och restauranger. Den kommunala servicen består av förskolor, grundskolor, gymnasieskola, vuxenutbildning, äldreboenden, arbetsmarknadsenhet och kommunens förvaltning. Annan offentlig service inkluderar polis, vårdcentral och tandläkare.

För fritid och kultur finns bibliotek, Kulturbruket på Dal med scen för musik och teater, biograf, simhall, två idrottshallar samt tennisbanor.

2005 hade Melleruds tätort enligt SCB 3 796 invånare. 2 525 av dem bodde i småhus, 1 149 i flerbostadshus.

Industri och arbetstillfällen, annat än handel och offentlig service, är i huvudsak koncentrerade till Hassle i nordöstra tätorten och Sapphult/Västerråda i nordvästra.

Den tidigare Norgelänken, järnvägsspåret mellan Österråda industriområde och Skräcklan, är en barriär för utveckling av centrala Mellerud.

Befintliga planer

Det finns detaljplaner som omfattar hela tätorten. Planerna medger viss komplettering och förtätning av bebyggelsen.

Kommunfullmäktige fastställde 2008 en trädplan för Melleruds tätort.

En fördjupad översiktsplan från 1999 täcker hela Melleruds tätort samt ett område på cirka 10 kilometer i vardera riktningen. Planen inkluderar den tänkta sträckningen för E45.

Bebyggelseutveckling

(Det i den fördjupade översiktsplanen som gäller Sunnanområdet, inklusive golfbanan, behandlas i avsnittet om Vänerkusten.)

I enlighet med tidigare antagen fördjupad översiktsplan utpekas följande områden:

- Området på vardera sidan E45 från centrala Mellerud och söderut cirka 1,5 km för bostadsbebyggelse.
- Västerrådaområdet, väster om E45 och söder om väg 166 för bostadsbebyggelse.
- Ängenäsområdet för bostadsbebyggelse. Här finns byggklara tomter.
- Ett litet område söder om Erlandserudsområdet för bostadsbebyggelse.
- Området mellan dagens bebyggelse på Sapphult fram till den tänkta dragningen för E45 för industri och arbetstillfällen.

Ett nytt resecentrum vid järnvägsstationen kommer att underlätta för pendlare.

Nytt utvecklingsområde:

- Kommunen avser också att revidera befintliga detaljplaner och ta fram nya för att omvandla nuvarande järnvägsstation till ett resecentrum. I planerna ingår nya vägar till och från resecentrum samt ny förbindelse mellan resecentrum och E45.

Bevarande

- Nuvarande parker och grönområden ska bevaras.

Dals Rostock

Beskrivning

Dals Rostock har vuxit upp kring brunnen, som redan på 1700-talet ansågs hälsobringande. Kroppefjälls sanatorium tillkom år 1911.

Dals Rostock hade 2005 enligt SCB 885 invånare, varav 747 bodde i småhus och 107 i flerbostadshus.

Idag består den kommunala servicen av förskola, grundskola och äldreboende. Regionen har distriktssköterskemottagning.

Den kommersiella servicen består av närköpsaffär, pizzeria och sommarcafé. På Kroppefjälls Spa finns hotell, vandrarhem, restaurang och konferensmöjligheter.

I södra delen finns en stor idrottsplats och i mitten av samhället Brunnsparkens hembygdsgård med Örtagården. I Kroppefjällsområdet finns vandringsleder, motionsspår och ett kommunalt naturreservat

I södra delen finns ett industriområde med ett större företag, JOAB.

Befintliga planer

För området finns en områdesplan och ett tiotal detaljplaner avseende bostäder. En av detaljplanerna, från 1986 gällande området kring Brunnsvallen, inkluderar mark för industriändamål.

Kroppefjällsområdet ligger utanför detaljplanlagt område.

Bebyggelseutveckling

- Om behov uppstår ska nybyggnation av bostäder tillåtas i anslutning till nuvarande bebyggelse, som komplettering eller förtätning. Industriebbyggelse ska tillåtas på den mark som enligt detaljplanen är avsedd för detta.

- En eventuell framtida utveckling av Kroppefjälls Fritidscenter kommer att kräva detaljplan för området med upphävande av strandskyddet inom nuvarande bebyggelseområde.

Bevarande

- Brunnsparken i dess nuvarande utbredning ska bevaras som grönområde.

I Brunnsparken anordnas varje år bland annat nationaldags- och midsommarfirande.

Åsensbruk

Beskrivning

Åsensbruk är en bruksort, uppväxt kring nu nedlagda Arctic Paper, f d Häfrestroms bruk.

Orten hade 2005 enligt SCB 530 invånare, varav 320 bodde i småhus och 180 i flerbostadshus.

Den kommunala servicen består av förskola, grundskola och äldreboende. Regionen har distriktssköterskemottagning.

I Åsensbruk finns bankkontor, ett par affärer samt en pizzeria.

Föreningshuset i Åsensbruk används bland annat som biograf.

Orten har en idrottsplats och elljusspår. Vid Sundserud finns badplats och skyttebana. I Föreningshuset ordnas diverse aktiviteter, bland annat biografverksamhet.

En tendens i Åsensbruk är att den bofasta befolkningen byts mot turister. Allt fler hus byggda för permanentboende säljs som fritidshus, främst till norrmän.

För närvarande pågår förhandlingar med företaget om att flytta in i det nedlagda brukets lokaler.

Befintliga planer

Det finns ett tiotal detaljplaner för Åsensbruk, samtliga för bostadsbebyggelse.

Det finns en outnyttjad detaljplan från 1991 gällande bostäder i området mellan genomfartsleden och Sundseruds badplats.

Bebyggelseutveckling

- Åshallen är en halvö som geografiskt fungerar som skiljepunkt mellan Övre och Nedre Upperudshöljen. Området avskiljs från grönområdet norr om skolan genom järnvägen. Längs strandkanten finns en gång- och cykelväg samt ett inte längre använt järnvägsspår, och direkt väster om detta en brant upp till ett skogsområde som skulle lämpa sig mycket väl för sjönära permanentboende. Området kan rymma ett tiotal en- eller tvåplanshus. En exploatering skulle bidra till att öka underlaget för den service som finns i Åsensbruk, och genom sin placering motverkar en utbyggnad vare sig strandskyddets syften eller det rörliga friluftslivets möjligheter.
- Om ytterligare behov uppstår ska nybyggnation av bostäder tillåtas i anslutning till nuvarande bebyggelse, som komplettering eller förtätning.

Bevarande

- Grönområdet norr om skolan ska bevaras.

Bränna

Beskrivning

Bränna hade 2005 enligt SCB 225 invånare. Samtliga bor i småhus. Orten har ingen kommunal service, ej heller några affärer eller restauranger.

Församlingshemmet i Bränna

Befintliga planer

Det finns två detaljplaner för orten, båda avseende bostadsbebyggelse.

Bebyggelseutveckling

- Det finns idag på orten ett fåtal befintliga byggklara tomter.

- Om ytterligare behov uppstår ska nybyggnation av bostäder tillåtas i anslutning till nuvarande bebyggelse, som komplettering eller förtätning.

5d. Våra småorter

Dalskog

Dalskogs kyrka används även som inspelningslokal för akustisk musik.

Beskrivning

Dalskog hade 2005 enligt SCB 151 invånare. Merparten bor i småhus. Det finns viss industriverksamhet strax väster om samhället. Norr om väg 166 pågår en turismsatsning, bland annat en stugby. På södra sidan finns ett före detta äldreboende som nu är i privat ägo. I samhället finns en kyrka med anor från medeltiden, för övrigt

den enda kyrka i Melleruds kommun som ligger i ett samhälle. I slutet av juli vart annat år ordnas Dalskogsdagen, en "hemvändar- och hembygdsdag".

Befintliga planer

En detaljplan från 1970 gäller för det bebyggda området söder om järnvägen.

I en fördjupad översiktsplan anges tre nya bostadsområden söder om detaljplaneområdet.

Bebyggelseutveckling

Om behov uppstår ska

- nybyggnation av bostäder tillåtas i anslutning till nuvarande bebyggelse, i första hand i enlighet med den fördjupade översiktsplanen.
- fortsatt satsning på besöksnäringen möjliggöras, i första hand i direkt anslutning till nuvarande anläggning.

Erikstad

Beskrivning

Erikstad hade 2005 enligt SCB 58 invånare inom småorten. Samtliga bor i småhus. I Erikstad finns försäljning av djurfoder, jordbruksredskap, släpvagnar samt ett bussbolag. Strax utanför samhället ligger en bygdegård.

Strax sydväst om Erikstad ligger ruinerna av den tidigare kyrkan i området.

Befintliga planer

För Erikstad finns en områdesplan från 1983. Planen anger ett område med fem tomter för nybyggnad centralt inom området.

Bebyggelseutveckling

- Om behov uppstår ska nybyggnation tillåtas i anslutning till nuvarande bebyggelse.

Håverud

Beskrivning

Håverud var enligt definitionen en tätort fram till mitten av 1990-talet. 1970 hade orten enligt SCB 304 invånare, 2006 hade detta

fallit till 140. På orten finns bara småhusbebyggelse. I Håverud syns samma tendens som i Åsensbruk, att hus byggda för permanentboende köps för fritidsboende.

Vandrarhemmet i Häverud drivs av Skålleruds Hembyggsförening

Häverud är sommartid ett turistcentrum i Melleruds kommun med flera attraktioner, främst akvedukten, Dalsland Center och Kanalmuseet. Sommartid finns här flera restauranger. I Häverud finns även en campingplats, en gästhamn, ett vandrarhem, ett konferenshotell, en herrgård som kan utnyttjas som hotell- och konferensanläggning samt en laxodling. Intill The Vistor planeras dessutom för ett antal övernattningsstugor.

Befintliga planer

Det finns flera detaljplaner för de områden som innehåller bostäder.

2008 utarbetades en ny detaljplan för området runt konferenshotellet.

Bebyggelseutveckling

- Utbyggnad av konferenshotellet enligt ännu ej fastställd detaljplan.
- Fortsatt satsning på besöksnäringen, främst genom åtgärder i området runt akvedukten och Dalslands kanal.
- Ombyggnad av gästhamnen.
- Om behov uppstår ska nybyggnation av bostäder tillåtas i anslutning till nuvarande bebyggelse, som komplettering eller förtätning.

Övrigt

Det är kommunens bedömning att den tänkta satsningen på ekologisk stugby vid Båttjärnet kommer att ha positiv effekt på Häverud som samhället och underlätta möjligheterna att bibehålla servicen där på minst nuvarande nivå.

Köpmannebro

Beskrivning

Köpmannebro är ett vidsträckt, bitvis tätt bebyggt samhälle. Bebyggelseområdet är ca 5 km långt och 1,5 km brett med vacker kuperad natur med många vikar, halvöar och öar. Orten ligger mellan Vänern och Svane-fjorden och utgör infartsled till Dalslands kanal.

Enligt SCB hade den del av Köpmannebro som räknas till "småorten" 62 invånare 2005. Invånarantalet i hela Köpmannebro är dock betydligt större.

Vibergsön består till viss del av bebyggda fastigheter och i övrigt av berg och gles skogsmark. Ön är cirka 20 hektar och har idag 24 bostads- och fritidshus.

För hela och delar av området gäller Riksintressen MB 4:2 friluftsliv, naturvård och kulturminnesvård samt strandskydd 300 m från Vänern och 200 m från Svane-fjorden. Vibergsön har delat huvudmannaskap mellan kommunen och en gemensamhetsanläggning.

Befintliga planer

Det finns en fördjupad översiktplan från 1993, där bland annat Vibergsön i centrala Köpmannebro anges som nytt exploateringsområde för bostäder.

Vibergsön

Bebyggelseutveckling

- På Vibergsön finns, i enlighet med den fördjupade översiktplanen, goda möjligheter att skapa ett område nära vatten och natur i anslutning till befintlig bebyggelse. Området kan enligt kommunens bedömning klara en utbyggnad med enfamiljshus för hel- och delårsboende. Kommunalt vatten- och avlopp kan anordnas med nytt mindre reningsverk, som även kan användas för bebyggelse på fastlandssidan. Vid ny bebyggelse måste hänsyn tas till höga radonhalter i området. En detaljplan ska upprättas. Den kommer att kräva dispens från idag gällande strandskyddsbestämmelser.
- Om behov uppstår ska nybyggnation av bostäder i andra delar av Köpmannebro tillåtas i anslutning till nuvarande bebyggelse, som komplettering eller förtätning.